

A Rasszizmus Leküzdésére Irányuló Nemzeti Akcióterv létrehozásáért Írországbán Nemzeti konzultáció 2021

Bevezetés

A Rasszizmus Elleni Bizottság és az Időközi Jelentés

A Nemzeti Rasszizmus Elleni Bizottság (National Anti-Racism Committee) egy független bizottság, melyet a kormány 2020-ban hozott létre azzal a céllal, hogy kidolgozza Írország Nemzeti Akciótervét a Rasszizmus Leküzdésére. Tagjaink névsorát, és a megbízások teljes felsorolását itt találja.

Megbízásunk szerint **Időközi Jelentésünket** 2020 novemberében nyújtottuk be a gyermekekért, az igazságosságért, a fogyatékkal élőkért, az integrációért és az ifjúságért felelős miniszternek (Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth). A jelentés lefekteti a Rasszizmus Leküzdésére Irányuló Nemzeti Akciótervvel kapcsolatos kezdeti ötleteinket és kidolgozására vonatkozó terveinket. Az Időközi Jelentés itt olvasható.

Az érdekelt szervezetekkel és a lakossággal történő konzultáció munkánk fontos része. A jelen konzultáció mindenkinek megadja a lehetőséget arra, hogy véleményt nyilvánítson arról, hogy hogyan tudnánk eredményesen leküzdeni a rasszizmust, annak ma Írországbán létező minden formájával együtt.

Ezt a konzultációs dokumentumot azért készítettük, hogy elmagyarázzuk, miről is szól a konzultáció, valamint azért, hogy kiemeljük azokat a témákat, amelyeket illetően különösen nagy érdeklődéssel várjuk véleményüket, javaslataikat.

**Az Önök véleménye fontos segítség számunkra
a rasszizmus Írországi leküzdésében.**

Mi az a rasszizmus?

Munkánk mederben tartásához Időközi Jelentésünkben a rasszizmus következő meghatározását vázoltuk fel:

[a rasszizmus]... azon, strukturális és intézményi felállásokban, gyakorlatokban, politikákban és kulturális normákban jelen lévő hatalmi dinamikákat jelenti, amelyek egyének vagy csoportok elleni hátrányos megkülönböztetést okoznak az ilyen egyének vagy csoportok a faji megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló Nemzetközi Egyezmény 1. cikke szerinti identitása alapján: „ ... A „faji megkülönböztetés“ kifejezés minden faj, bőrszín, származás, nemzeti vagy etnikai hovatartozás szerinti megkülönböztetést, kirekesztést, korlátozást

vagy preferenciát magába foglal, amely célja vagy eredménye az emberi jogok és alapvető szabadságok a politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális és egyéb közösségi életben egyenlő alapokon történő elismerésének, az abban való részesülésnek vagy azok gyakorlásának korlátozása vagy megszüntetése. „¹

Felismerjük a rasszizmus és egyéb, nem, szexuális irányultságon, nemi identitáson, fogyatékoságon és társadalmi-gazdasági körülményeken alapuló elnyomás közös vonásait, valamint azt, hogy a nők, gyermekek és a férfiak a rasszizmus dimenzióit különbözőképpen élik meg.

Az általunk elfogadott értelmezés egy olyan, élő értelmezés, amely nemzetközi jogi alapelveken és kötelezettségeken, valamint Európai Unió és ír jogszabályokon alapul.

A rasszizmus olyan szisztematikus probléma, amely a társadalom rengeteg területén kifejezésre jut, és az emberek életének számos aspektusára kihatással bír. A rasszizmus beágyazódik a rendszerekbe, az intézmények, gyakorlatok, politikák és kulturális normák tükrözik és reprodukálják azt, és ez az egyének vagy csoportok faji vagy etnikai alapon történő kirekesztését vagy megkülönböztetését eredményezi (pl. a roma közösség nemzetiségéhez vagy a közösséghez tartozás alapján).

A rasszizmus Írorszáiban valóság. Leküzdéséhez egy átfogó és eredményes Nemzeti Akciótervre van szükség.

A rasszizmus Írorszáiban valóság. Folyamatos és jól dokumentált bizonyítékok mutatják, hogy a rasszizmus a társadalom minden szintjén jelen van, és különböző csoportok ellen irányul. A rasszizmus a COVID megjelenésével tovább fokozódott - és különféle hatásokat gyakorol a bevándorlókra és egyéb olyan csoportokra, akik a faji megkülönböztetés célpontjai.

Elfogadjuk a rasszizmus létezésének az elmúlt években felgyülemlett bizonyítékát, és felismerjük, hogy most kell lépünk ez ellen. A 2008-as, a Rasszizmus Leküzdésére Irányuló Nemzeti Akcióterv óta civil társadalmi szervezetek töreksenek a társadalmi fókusz megújítására. Ezt a javaslatot Írorszáiban az ENSZ Faji Megkülönböztetés Felszámolásával Foglalkozó Bizottsága (CERD) által készített értékelésében is megismételték 2019-ben. Az Ír Emberi Jogi és Egyenlő Bánásmód Bizottság (Irish Human Rights and Equality Commission) szintén egy új akcióterv kidolgozására szólított fel.

A faji megkülönböztetés Írorszáiban jelenleg törvény által tiltott, és a rasszista gyűlöletbeszéd szintén illegálisak. Minden ír közhatalosnak kötelessége, hogy munkája során aktívan közreműködjön a diszkrimináció megszüntetésében (faji alapon is). Az egyenlő bánásmód előmozdítása és az etnikai kisebbségek befogadása számos kormányzati és közpolitikai stratégiában megnevezett célok. A rasszizmus leküzdésére tett lépések szintén a

A Rasszizmus Elleni Bizottság 2020/3. sz. Időközi Jelentése

Bevándorlók Integrációs Stratégiájának, valamint a Nemzeti Cigány és Roma Befogadási Stratégiának is részét képezik. A számos, jelenleg futó reform fontos lesz az emberek a rasszizmus elleni védelmének erősítésében. Ezek pl. a gyűlölet-szította bűncselekményekre vonatkozó jogszabálytervezeteket és az online média szabályozását foglalják magukba. Az ilyen reformok erőteljesen jelzik, hogy az ír társadalom nem tűri el azt, hogy a kisebbségek a rasszizmus bármilyen formájának ki legyenek téve.

Azonban a rasszizmus és a faji megkülönböztetés annak jogszabályi tiltása ellenére is jelen van Írorszáiban. A jelenlegi rendelkezések és politikai kezdeményezések nem elegendők, és még mindig sok a szabályozatlan terület. A Nemzeti Akcióterv biztosítja a már meglévő intézkedések és jogszabályok egy szélesebb körű, konkrét foganatosításának eszközeit, így azok eredményessége növekszik. Új, már meglévő és a mostanában kirajzolódó problémák lereagálására is vezet be új intézkedéseket és kezdeményezéseket. Ezen új intézkedések és kezdeményezések kidolgozása során tekintettel leszünk arra, hogy a rasszizmus egyéb egyenlőtlenségekkel és egyéb okok, pl. biológiai nem és fogyatékoság miatti megkülönböztetéssel is együtt jár.

Az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos, megfelelő adatok fontosak a rasszizmus

Az etnikai egyenlőség figyelemmel kísérése kulcsfontosságú eszköz a faji megkülönböztetés és annak az emberek életére gyakorolt hatásainak felderítésére. Az így nyert információk különösen fontosak az eredményes intézkedések kidolgozása szempontjából. A Nemzetközi Emberi Jogi jelentésekben szintén többször is felhívták Írország figyelmét, hogy állítson fel egy következetes rendszert, amely lehetővé teszi az etnikai szempontból szétszabdalt adatok közszolgálati intézmények és egyéb intézmények általi gyűjtését. Időközi Jelentésünkben ez kiemelt fontosságú javaslatként szerepel. A Nemzeti Akcióterv az adatgyűjtés és adathasználat további hiányosságaira hívja fel a figyelmet, és változtatási javaslatokat állít fel az adatok a rasszizmus elleni küzdelemben történő hatékonyabb használatára.

A Rasszizmus Leküzdésére Irányuló Nemzeti Akcióterv létrehozásáért Írorszáiban

Fontos, hogy a Terv az emberi jogi értékeken, a demokrácián és a jogállamiság elvein alapuljon. Muszáj, hogy a megközelítést ezen értékek mentén dolgozzuk ki, valamint, hogy azok az ír társadalom a rasszizmus leküzdéséért megteendő feladatairól is tájékoztasson.

Amint azt az Időközi Jelentésünkben is szerepel, munkánkat az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosságának irodája által kiadott, [A Faji Megkülönböztetés Leküzdésére Irányuló Nemzeti Akciótervek kidolgozásának gyakorlati útmutatójában](#) megjelölt, a Rasszizmus Leküzdésére Irányuló Nemzeti Akciótervek felépítése és tartalma tekintetében bevált gyakorlatok alapján végeztük.

Szintén figyelembe vettük az [Európai Unió 2020-2025-ös időszakra szóló, rasszizmus elleni cselekvési tervét](#), amely ugyancsak az ENSZ útmutatóját tükrözi.

Az ENSZ útmutatóval összhangban, olyan, a Rasszizmus Leküzdésére Irányuló Nemzeti Akciótervet szeretnénk kidolgozni, amely:

- *az emberi jogi normákon alapul*
- *átfogó hatókörű*
- *nemzeti vállalkozás*
- *cselekvésorientált*
- *közokirat*
- *folyamatosan működik*
- *a nemzetközi dimenziókat is magába foglalja.*

Elérkeztünk abba a fázisba, amikor is meg szeretnénk hallgatni az Önök véleményét is.

A rasszizmus és az Időközi Jelentésünkben felsorolt problémás területek megértésére építve, valamint a jelen konzultáció válaszait figyelembe véve, a Nemzeti Akcióterv azon intézkedéseket fogja tartalmazni, amelyeket azon kormányzati szerveknek és ügynökségeknek, hatóságoknak, intézményeknek és köz-, magán- és önkéntes szektorban tevékenykedő szervezeteknek kell majd elvégezniük, amelyek felelőssége a rasszizmus elleni harc, vagy amelyek közreműködése létfontosságú. A Nemzeti Akcióterv foglalkozik a médiával is, annak hagyományos és új formáival együtt. Olyan intézkedéseket fog tartalmazni, amely minden Írországban élő ember jogait és egyenlőségét hivatottak előmozdítani.

A konzultáció rendszerezésének elősegítésére olyan témákat javasoltunk, amelyek az Időközi Jelentésünkben felsorolt problémákat tükrözik. Biztosíthatjuk Önöket, hogy nem azért választottuk ki ezen témákat, mert úgy gondoljuk, hogy a rasszizmus kizárólag ezeken a területeken fordulna elő, vagy, hogy ezek lennének a Nemzeti Akcióterv által kizárólagosan érintendő témák. Ezeket csupán azért javasoltuk, hogy elősegítsük a párbeszédet, valamint, hogy a konzultáció rendezett mederben folyjon. Szintén várjuk véleményüket bármely olyan témáról, amelyről úgy érzik, hogy a Terv kidolgozása során figyelmet érdemel.

Minden témához megadtunk néhány vitaindító kérdést. Az alábbi kérdések segíthetnek a konzultációhoz megadandó véleménye rendszerezésében. Bátran megadhatja véleményét a kérdések megválaszolása nélkül is, illetve egyéb, a jelen dokumentumban nem szereplő problémákról is szólhat. Azt szintén tudjuk, hogy a megadott témák között átfedések is előfordulhatnak.

1. téma	Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés
2. téma	A média és kommunikáció összes formája, ide értve az új technológiákat is
3. téma	Foglalkoztatás, oktatás, egészségügy és lakhatás
4. téma	Befogadás és részvétel

1. Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés

Ez a téma a rendvédelmi hatóságok általi diszkrimináció ellensúlyozását taglalja, pl. a panasztételi mechanizmusok problémáit, a bűncselekmények nem megfelelő mértékű jelentését, valamint a jogorvoslati formákat.

- Milyen támogató intézkedéseket tartana jónak a rasszizmus áldozatai védelmében?
- Milyen intézkedések küzdenék le eredményesen azt az akadályt, ami miatt a rasszizmus áldozatai nem férnek hozzá az igazságszolgáltatáshoz?
- Milyen intézkedéseket kellene hozni ahhoz, hogy a rendvédelmi szervek ne tudjanak diszkriminálni?
- Gondolja, hogy a rasszizmus befolyásolja a bünyügyi igazságszolgáltatásban letartóztatott vagy megvádolt emberekkel való bánásmódot? Ha igen, mit kellene ez ellen tenni?
- Gondolja, hogy a rasszizmus befolyásolja a bünyügyi igazságszolgáltatásban elítélt vagy bebörtönzött emberekkel való bánásmódot? Ha igen, mit kellene ez ellen tenni?
- Gondolja, hogy a rasszizmus kihatással van a jogi ítéletalkotásra, és a bíróságokra? Ha igen, mit kellene ez ellen tenni?
- Van rasszizmussal vagy nemi megkülönböztetéssel, és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréssel kapcsolatos, specifikus probléma?

2. A média és kommunikáció összes formája, ide értve az új technológiákat is

Ez a téma a nyomtatott és hagyományos média és műsorsugárzás, valamint a közösségi média és az új technológiák problémáival foglalkozik.

- Milyen intézkedéseket javasol a rasszizmus az új és tradicionális médiában való leküzdésére?
- Az Ön véleménye szerint milyen intézkedések segíthetnék a sugárzott média és a sajtó reprezentatívabbá tételét, amely minden Írországbán élő embert képviselne, minden szinten?
- A rasszizmus szempontjából melyek azok a kihívások, amelyeket az új technológiák nyomán merültek fel?
- Kínálnak-e az új technológiák olyan lehetőségeket, amelyek támogathatják a rasszizmus elleni küzdelmet?
- Mit kellene tenniük a technológiai vállalatoknak a rasszizmus elleni küzdelem támogatására?
- Milyen szerepet játszhat a technológiai vállalatok szabályozása a rasszizmus leküzdésében?

3. Foglalkoztatás, oktatás, egészségügy és lakhatás

Ezek a gazdasági és társadalmi élet kulcsfontosságú tényezői, ahol intézkedésekre van szükség a rasszizmust megtapasztaló csoportok teljes befogadása és a társadalomban és a gazdaságban történő részvételük támogatása érdekében. Ez többek között jelentheti a rasszizmus a munkahelyen való leküzdését is; annak biztosítását, hogy a közszolgáltatásokat mindenkit befogadó módon tervezzék és biztosítsák; azon intézkedéseket, amelyek az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés, az azokban történő részvétel és azok eredményeiből való részesülés faji megkülönböztetési problémáira adnak választ.

- Az Ön véleménye szerint hogyan kellene a rasszizmust az oktatási szektorban leküzdíteni?
- Hogyan biztosíthatjuk az összes gyermek egyenlőségét a szolgáltatásokhoz való hozzáférés szempontjából?
- Ön szerint mit kellene tenni az egészségügyben ahhoz, hogy az etnikai szempontból vett egészségügyi különbségeket leküzdjük?
- Milyen intézkedésekre lenne szükség a lakhatáshoz való hozzáférésben tapasztalható rasszizmus leküzdéséhez?
- Ön szerint milyen kezdeményezésekre és intézkedésekre lenne szükség a foglalkoztatáshoz való hozzáférés terén tapasztalható rasszizmus leküzdésére?
- Van-e a foglalkoztatottak körében olyan specifikus szektor, ahol az intézkedések kiemelt fontosságúak lennének a rasszizmus leküzdéséhez?
- Milyen képzési és egyéb támogatás segítené a munkahelyen tapasztalható rasszizmus leküzdésére?
- Milyen intézkedéseket kellene bevezetni a foglalkoztatás előmozdítására, valamint a munkaerőpiaci befogadás érdekében, illetve a diszkrimináció okainak megszüntetésére?

4. Befogadás és részvétel

Ez a téma az oktatás és a figyelemfelhívás szerepét taglalja, amely a rasszista megnyilvánulások és magatartásformák elleni harc minden szintjén fontos. Ez többek között olyan intézkedéseket is jelenthet, mint pl. a sokszínűségről és a diszkriminációról szóló oktatás kibővítése a hivatalos tantervekben, a történelemoktatásba a jelenleg figyelmen kívül hagyott csoportokat és dimenziók belefoglalását, valamint a nagyközönség figyelmét felhívó kezdeményezéseket.

A téma keretében szintén megoldást keresünk az etnikai kisebbségeket a demokratikus politikában, valamint a helyi és nemzeti választásokban történő részvételtől visszatartó akadályokra.

Szintén figyelembe vesszük a nagyközönség általi használatra tervezett helyekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférési jogokat, mint pl. a közlekedés, a szállodák, az éttermek, kávézók, színházak, sportlétesítmények, parkok és kikapcsolódást szolgáló létesítmények.

- Ön szerint milyen kezdeményezések hívnák fel a lakosság figyelmét a faji megkülönböztetésre, és segítenének a rasszista beidegződések leküzdését?
- Hogyan küzdhetnének le az alulreprezentált és hátrányos helyzetű csoportok társadalmi befogadásának és a társadalomban történő részvételének akadályait?
- Hogyan érhetnének el, hogy a specifikusan a legjobban perifériára szorult csoportok beintegrálódjanak a társadalomba?
- Milyen kezdeményezések segítenének abban, hogy a közpolitika számításba vegye a rasszizmus áldozatául eső közösségek által szisztematikusan tapasztalt rasszizmust?
- Ön szerint milyen intézkedéseket kellene fogantatosítani annak érdekében, hogy több, etnikai kisebbségi csoportból származó ember vegyen részt és induljon a helyi és nemzeti választásokon?
- Milyen intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy a politikai eljárások és folyamatok, valamint az azokban történő részvétel antirasszista módon megoldható legyen?
- Mit kellene tenni a sportban tapasztalható rasszizmus leküzdésére? Milyen pozitív intézkedések tudnák ezt elősegíteni?
- Mit kellene tenni a művészetekben és a kultúrában tapasztalható rasszizmusra való figyelem felhívására és annak leküzdésére? Milyen pozitív intézkedések tudnák ezt elősegíteni?
- Milyen intézkedésekre lenne szükség az interkulturális aktivitás és közösségi részvétel előmozdításához?

Bátran írja le véleményét bármi másról, amiről úgy érzi, hogy az írországi, a Rasszizmus Leküzdésére Irányuló Nemzeti Akcióterv kidolgozása szempontjából releváns lehet. Az alábbi általános kérdések hasznosak lehetnek.

Általános kérdések

- Ön szerint melyek a kisebbségeket érintő legfontosabb problémák?
- Ön szerint milyen kezdeményezések oldanak meg az adatgyűjtés és adathasználat hiányosságait?
- Hogyan mérné a terv hatékonyságát? Ön szerint kiket kellene bevonni a Tervben javasolt intézkedések bevezetésébe és ellenőrzésébe?
- Tekintettel arra, hogy az Akcióterv számos problémát lefed, mi az a két legfontosabb terület, amelyet Ön szerint először, sürgősen meg kellene oldani?
- Hosszú távon mi hozhatja a legnagyobb eredményt?
- A rasszizmust a különböző nemű, korú, szexuális orientációjú, családi vagy civil státuszú személyek különbözőképpen élik meg?
- A rasszizmus megtapasztalása és a fogyatékoság hogyan hat ki egymásra?

**Írország kidolgozza a rasszizmus leküzdésére irányuló nemzeti akciótervet
Az Ön véleménye segíti a Terv kidolgozását.
Köszönjük, hogy részt vett ebben a fontos munkában.**